Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica tertia post octauas Epipha.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

dicit Ambro. Sicut aurū bonū ita eccle/
ſia cū vritur detrimentū nō ſentit. ſed ma/
gis fulgur eius augek. Sz diceres. q̄s
eſt effectus hui⁹ mundicie. Rn̄deo certe ꝙ
maxim⁹. Nā talib⁹ deus dat habūdanter
dona graꝝ. Job. xvij. Mūdis manib⁹ ad/
det gratiā ⁊ fortitudinē. Scd̄o q̄z in tali/
bus habitat. Vn̄ Aug⁹. Mūda tm̄ cubi/
culū cordis. intus eſt q̄ exaudiat. j. Paral'.
xxix. Nō homini p̄parak habitatio ſʒ deo.
Item q̄z tales amat ⁊ gr̄am labioꝝ tribu/
it Prouer. xxij. Qui diligit cordis mūdici
am habebit amicū regē. Itez q̄z eos in ſui
ſocietatē recipit In pſ̄. Dn̄e q̄s habitabit
in tabernaculo tuo. ⁊ ſeq̄tur. Innocēs ma
nib⁹ ⁊ mūdo corde Mat. v. Beati mundo
corde. q̄m̄ ipi deū videbunt. Ad quā viſio
nē nos p̄ducat de⁹ p̄ ſecula benedict⁹.

Dn̄ica tertia poſt octauas Epipha. I.
Sermo XXV.

Ascendente ieſu in nauiculā Math. viij. Mar/
ci. iiij. Luce. viij. Duabus dn̄icꝭ
immediate p̄cedentib⁹ recitata ſunt duo
magna chriſti miracula. in q̄bus apparuit
eis diuina potētia p̄ mutationē aque in vi
nū ⁊ curationē leproſi et paralitici. Nūc in
iſta dn̄ica ꝓponit ſancta mater eccl'ia aliud
miraculū diuine ſue potētie. ſcʒ ſubitā mi/
tigationē maris. in cui⁹ figura moyſes p̄/
cuſſit aquam. ⁊ ꝑp'lo tranſeūtiiter prebuit.
Exodi. xiiij. Sic chriſtus mari impera/
uit ⁊ quieuit. Simile etiā habetur Joſue
iij. vbi filij iſrael portantib⁹ archam do/
mini p̄ iordanē ceſſerūt aque. ita xp̄o q̄ eſt
archa deitatis exiſtēte in mari ceſſauerūt
motus ventorū. De qua q̄dem mitigatio/
ne ſic loquik p̄ſens euangeliū. ſup q̄ euan/
gelio expediret vobis fratres cariſſimi ali
quid audire ad ſalutē. ſed quia ſine gratia
xp̄i nihil poſſumus facere. ipo teſtāte qui
ait Joh. xv. Sine me nihil poteſtis face/
re. Super quo verbo Henricus de vrima
ria lib. xiij. de p̄fectione interioris homis
ca. j. dicit. Nihil prodeſt induſtria ſine ad/
iutorio dei. quoniā nobis magno conatu
laborantib⁹ nihil p̄ficimus niſi p̄ dei gra/
tiam p̄ſperati. Hec ille. Iſtud bene patuit
in euangelio hodierno vbi xp̄o dormien/
te id eſt. ad tempus auxiliū gratie ſubtra/
hēte diſcipuli p̄ibant. Si autē illi fuerunt
in periculo q̄ xp̄m indubie p̄ſentialiter ha
buerūt ſecū. quid de nobis erit de q̄b⁹ du/
bium eſt an nobiſcū ſit per gratiā. cum ne/
mo ſcit an odio vel gratia dei dign⁹ ſit. Ec
cleſiaſtes. ix. Ideoq̄ʒ recurram⁹ ad matrē
eius benedictā clamantes ad eam vt miti
get nobis fluctus hui⁹ ſeculi. Sicut enim
dicit Plinius ꝙ alcion eſt quedam parua
auis. que q̄ñdiu oua ſua tempore hiemalis
tempeſtatis iuxta mare ponit diebus illis
ſit maxima tranquillitas. Et Iſido. refert
de quodā piſce q̄ dicik echinus. Q̄ in ma/
gna tempeſtate tenet immobiliter nauem
ne pereat. Sic beata virgo facit nobis ha
bendo de nobis curā in mari huius mun
di ponendo auxilia ſua in periculis noſtrꝭ
Et tenendo nos in māu miſericordie ſue
ne pereamus. ideo ad eius auxiliuʒ recur/
ramus vt gratiā impetremus dicētes om/
nes. Aue maria gratia. In illo tempore
Aſcendente ieſu in nauiculā ſecuti ſunt eū
diſcipuli eius ⁊c. In p̄ſenti euangelio cir/
ca iſtam tempeſtatez tria deſcribunk. Pri/
mo eni deſcribitur diſcipulorū cū xp̄o na/
uigatio. et circa hoc maris cōmotio. Vn̄
dicik. Aſcendente ieſu in nauiculā. Scd̄o
deſcribitur diſcipulorū xp̄i ſollicita poſtu
latio. cū dicik. Et acceſſerūt. Tertio deſcri
bitur hui⁹ cōmotionis mitigatio. cū dici/
tur. Et ſurgens ieſus. A

Dixi primo ꝙ in hoc euange/
lio primo deſcri/
bitur diſcipulorū cum xp̄o nauigatio. ⁊ cū
hoc maris cōmotio. Unde dicik. Aſcēden
te ieſu in nauiculam. Et pro iſto ſciendū
ꝙ cū xp̄s primo anno p̄dicatiōis ſue quo/
dā die turbis p̄dicaſſet ad mare ſedens in
nauicula de ſemine verbi dei. quō diuerſi
mode impedik fructus ei⁹. ⁊ de multꝭ aliiſ.
extunc eo die cū ſero factū eſſet. vt dicitur
Marci. iiij. xp̄s iuſſit diſcipulos ſuos ad
alias partes nauigare remotas ad p̄dicā/
dum. ⁊ ſic nauigauerūt a galilea in terram
geraſenorum. Geneſar eni eſt vrbs arabie
trans iordanem iuncta monti Galaad in
tribu manaſſe. non longe a ſtagno tyberia
dis in quo porci precipitati ſunt. vt dicit
Gloſa. Nauigantib⁹ igik diſcipulis facta ē
tempeſtas marꝭ. H eſt q̄ qd̄ dicit. Aſcēdēte
ieſu in nauiculā ſecuti ſunt eū diſcipli ei⁹.
quia mēbra debent ſequi caput. diſcipuli

magiſtrū. Ecce fidelis amicicia. qa non ſo
lum ſequunt̄ chriſtū in terra ꝛ in loco ſecu
ro. ſed etiā in mari periculoſo. ꝛ ideo dice
bat eis. Uos eſtis q̄ permanſiſtis mecum
in temptationibus meis Luce. xxij. Sed
ſunt multi qui hominē ſequunt̄ in proſpe
ris ſed non in aduerſis. Iuxta illud Eccī.
vj. Eſt amicus ſm temp⁹. et nō pmanebit
in tempore tribulationis. Sic ꝫ multi vel
lent ſequi chriſtū ad terminū vie ſcilicꝫ ad
gloriā. ſed nolunt ſeq̄ per viā ſcilicet pau/
pertatis ꝛ penitētie. ꝛ ſic volunt habere cō
ſequens ſine antecedēte. Seq̄tur littera.
Et ecce motus magn⁹ factus eſt in mari.
¶ Iſte motus nō eſt ortus naturaliter ſꝫ
ad imperiū chriſti. Ps̄. Qui conturbas ꝓ
fundum maris. ſonū fluctuum eius. ita vt
nauicula operiretur fluctib⁹. id eſt. fere flu
ctus tranſibant nauem. Et attendendum
eſt ꝙ chriſto p̄ſente diſcipuli tempeſtatem
paſſi ſunt. in quo ↄdemnatur temeraria p̄
ſumptio quorundā. q̄ ita ſecuri ſunt in vita
ac ſi nullum eſſet periculū. Unde dicit Au
guſti. Nemo ſecurus debet eſſe in vita iſta
que tota temptatio ē. Ubi ergo ſecuritas.
ex quo illi q̄ cū chriſto ſunt tempeſtatē pa/
tiunt̄. Ipſe vero dormiebat. ꝛ hoc ꝓpter du
as cauſas. Primo vt veritatem in ſe natu/
re humane monſtraret. Scdō vt miracu/
lo futuro occaſionē daret. Unde Gloſa di
cit ꝙ in hoc facto verus homo mōſtratur
qui dormit. ꝛ verus deus q̄ tempeſtatem
maris ſuo imperio trāquillat. quod nulli
hominū licet facere. Marci. iiij. dicitur. ꝙ
erat ipſe in puppi ſcilicet in vltima parte na
uis ſup ceruical dormiens. Ceruical dicit̄
qđ ſub capite ponit̄ ſubcapitale vł puluı/
nar ſm Catholi. Hugu. ꝛ Papiam. ꝛ pro/
ducit penultimā. quaſi ſub ceruice poſitū.
Dormiente ergo chriſto orta eſt hec tem/
peſtas. et hoc ꝓpter tres cauſas. Primo ꝓ/
pter diſcipulorū terrorē ut territi clama/
rent ad dominuꝫ. Sepe enim tribulatio
oculos ꝛ os ad deū aperit. quos proſperi
tas clauſit. dicit Grego. Secūdo ad pro/
ditoris correctionem. Unde Gloſa dicit.
Merito turbat̄ nauis in qua proditor eſt
cū beatis. Et qui ſuis meritis firmi erant
turbantur alienis. Frequenter enim pro
pter malorū ſocietatem temporaliter bo/
ni affliguntur. Tertio ad diuine poteſtatꝭ
oſtenſionē. q̄ in ſedatione oſtenderetur. ſi/
cut ꝛ factū eſt. ¶ B ¶ Myſtice tria h̄ ſunt
conſideranda. Primo q̄d ſignificet naui/
cula in mari. Secūdo quomō chriſtuꝫ ſe/
cuti ſūt diſcipuli. Tertio quomō xp̄o dor/
miente oritur tempeſtas. Nauicula iſta ſi/
gnificat crucē. quā xp̄s aſcendit in paſſiōe.
De q̄ Sap. xiiij. Exiguo ligno credūt ho/
mines aīas ſuas ꝛ trāſeuntes mare ꝑ ra/
tem liberati ſunt. Et dr̄ diminutiue naui/
cula. qa ita ſtricta erat ꝙ xp̄s in ea nō potu
it vtrūqꝫ pedeꝫ ſeorſum ponere nec caput
inclinare. vn̄ inclinato capite emiſit ſpiritū
Joh. xix. Et pede altero ſup alteꝝ crucifi
xus eſt. Iſta etiā nauicula ſignificat ſtatū
pn̄ie. Nā ſicut dicit Hiero. pn̄ia ē ſcd̄a na/
uis poſt naufragiū. ſcꝫ actualiū pctōꝝ. Et
bene pn̄ia dicit̄ nauicula diminutiue. quia
penitētes debent pati defectū ꝛ diminuti
onē in oīb⁹. Debent enī habere potum
parcū ꝛ panē durū. Contra nr̄os peniten
tes. q̄bus ſi iniungit̄ penitentia in pane et
aqua ieiuniū. ipi comedunt piſces aſſos ꝛ
hmōi. Et ſi iniungit̄ eis ieiuniuꝫ in cibis.
ipi faciūt eis delicias tantas ꝙ nūq̄ꝫ ſenti
unt ſe ieiunare. cū tn̄ pn̄ia dicta ſit q̄ꝫ puni
tentia. ſm Hugo. in lib. de myſterijs ecclīe
dei. Debet ergo atteri corpus ꝑ abſtinen/
tiam q̄ntū valet nō q̄ntū placet. inq̄t Gre.
xxj. libro moraliū. Iſta etiā nauicula ſigni
ficat eccliam q̄ ſignificat̄ ꝑ archam noe. in
qua q̄cunqꝫ nō fuerat perierat diluuio Ge
neſ. viij. Quia q̄ extra eccleſiā eſt. neceſſe ē
vt pereat morte eterna. ſm Hiero. ꝛ dama
ſcenum papā. xxiiij. q. j. Qm̄ vetus. Et be
ne cōparat̄ naui. habet enī gubernaculuꝫ
fidem Jaco. iij. Nōne naues cum magne
ſint modico gubernaculo circūferuntur.
Per fidem enī inter ꝓſpera ꝛ aduerſa diri
gimur. Unde ſancti ꝑ fidē vicerunt regna
Hebreo. xj. Scdō in hac naui eſt ancho/
ra. i. ſpes Hebreo. vj. Firmiſſimū ſolaciū
habem⁹ q̄ confugim⁹ ad tenendū ꝓpoſitaꝫ
ſpem. Tertio velū eſt caritas Ezech. xxvij
Biſſus varia de egypto texta eſt tibi in ve
lum vt poneret̄ in malo. i. in xp̄o. Qui q̄n/
to plus vento impellitur tanto citius ad
portum perducitur. qa mala que nos hic
premunt ad deum ire compellunt. Et ſi/
cut in illa archa erant animalia munda cū
immundis. ſic in eccleſia cum reprobis ele
cti Math. xiij. Ex omni genere piſciū con
greganti. Dicitur etiam de archa ꝙ quātꝰ

plus fluctuabat tāto plus eleuabat̄. q2 ec/
cleſia quāto plus fluctib⁹ temptationū flu
ctuatur. tanto plus apud deū exaltat̄. Vñ
Hilarius. Propriū eſt eccl'ie vt tūc vincat
cū leditur. tūc intelligat cū arguit̄. tunc ſe/
cura ſit cū ſuperata videtur. Archa eniz ꝑ
quā eccl'ia ſignificat̄ inundatiōib⁹ cōcuſſa
eleuata eſt in ſublime. Hec Hilarius. Et
Criſoſto. dicit. Nō ceſſat inſidias pati ec/
cleſia. nō ceſſat impugnari. ſed in noīe xpi
ſemꝑ ſuperat. ſemꝑ vincit. Et poſt multa.
Qui impugnat eccl'iaz. ſemetipm̄ diſſoluit
ꝛ fatigat. eccl'iam aūt fortiorez oñdit. Hec
ille. Verūtñ ꝛ ſi nauis ecc'ie ſubmergi ñ po
teſt. periclitari tñ pōt. Periclitat̄ autē pro/
pter tria. vel q2 eſt infirma. vel q2 tēpeſtas
imminet. vel q2 nauta dormit. Ita etiā aīa
periclitatur vel ꝓpter infirmitatem fidei.
Unde petro dictū eſt. Modice fidei qua/
rē dubitaſti. vel q2 tempeſtas īminet. que
dupliciter inſurgit. qñq3 ꝑ ventū. ſc3 ꝑ ſuꝑ
biam. Unde dicit̄. Flauerūt venti ꝛ dirue
runt domū Math. vij. qñq3 ꝑ fluctuū va
liditatem. id eſt. ꝑſecutionē temporalium.
Vñ in Ps. Eleuauerūt flumina fluct⁹ ſu/
os. Tertio cū nauta dormit. i. aīa ī vicijs
quieſcit. Vñ dicit̄. Neſcitis diem neq3 ho/
ram Math. xxiiij. Vñ ſaluator hortatur
nos dicēs. Si q̄s vult venire poſt me ab/
neget ſemetipm̄. ꝛ tollat ~~crucez ſuā hoc~~ eſt
dicere. Aſcendat nauem ſuā. In hanc na/
uem aſcendūt quidā ꝑ martyrij toleranti/
am. ꝑ proximi cōpaſſionē ꝛ proprie carnis
mortificationē. Et iſti ꝓprie ſunt diſcipuli
xpi. Sed notabile eſt ꝙ xpo dormiente in
naui nō extra fit tempeſtas in diſcipulos.
q2 xpo patiente in cruce. orit̄ temptatiōis
ꝛ ꝑſecutionis ꝓcella in eos. vñ Mat. xxvj.
dicit̄. Relicto eo oēs fugierūt. ꝛ Joh. xx.
dicit̄. ꝙ ꝯgregati erāt ꝓpter metū iudeorū.
Et hoc dicit Glo. Q2 nemo pōt ſine tēpta
tione ducere vitam iſtam. ij. Thimo. iij. di
cens. Oēs qui pie volunt in xpo viuere
ꝑſecutionē patient̄. Dormit aūt chriſt⁹ ta
libus. q2 fides chriſti in cordib⁹ ſopita vi/
detur q̄ tpalib⁹ affluunt. vel dormire xpus
dr̄ cū tardiorib⁹ ſubuenit auxilijs. C

Dixi ſecūdo ꝙ in ſc'da parte euangelij deſcri
bitur diſcipulorꝫ xpi ſolicita poſtulatio cū
ſequit̄. Acceſſerūt ad eum diſcipuli eius ꝛ
excitauerunt eum. dicentes. Domīe ſalua
nos perimus. Dicit hic Orige. ꝙ tant⁹ ter
ror inuaſerat eos vt nō leniter aut mode/
ſte ſeu cum decentia ſuſcitarent chriſtum.
ſed cum impetu et clamore. dicentes. Do/
mine ſalua nos perimus. quaſi di. Tu po
tes adiuuare et nos indigemus. et in hoc
allegant poteſtatem diuinam. Domine. et
neceſſitatem humanam. perimus. Sed
quid reſpōdit eis dominus. ſequitur. Di
cit eis ieſus. Quid timidi eſtis modice fi/
dei. quaſi diceret. ~~Si nouiſtis poteſtatez
meam in terra. cur non creditis in mari.~~
Modice fidei eos dicit. et eo quia ſm̄ Cri
ſoſto. credunt eum tantū vigilantem impe
rare mari. et tempeſtati. non autez dormi/
entem. In Luca habetur. vbi eſt fides ve
ſtra. quaſi diceret. ſi haberetis fidē non ti/
meretis. ſic fieret vobis qd̄ velletis ꝛ ven/
tos ꝛ mare placaretis. Unde Lu. xiij. Si
habueritis fidem vt granū ſinapis diceꝫ
huic arbori ꝛc̄. Omnia enī poſſibilia ſunt
credenti. Hic ſunt tria moralia documen
ta. Primuz eſt ꝙ inter alia que nos diſpo/
nunt ad gratiā chriſti. vnum eſt timor. vn/
de diſcipuli timore percuſſi acceſſerūt ad
chriſtum. Hinc dicit Salomon. Initiuz
ſapientie timor domini. Hinc. ij. Paralip.
xx. dicitur. Joſaphat rex timore ꝑterritus
totū ſe obtulit ad rogandū deum. Et Jo/
ne. j. dicit̄. Timuerūt naute et clamauerūt
ad deum ſuum. Secundū documentū ꝙ
in periculis perſecutionuz neceſſarius eſt
recurſus ad orationē. hoc autē maxime ꝑ
latis eccleſie cōpetit. qui tenent loca apo/
ſtolorū. Iſti enī debent ſemper clamare vi
gilantes ſuper gregē ſuum. et dicentes il/
lud Ps. Exurge quare obdormis domi.
et iterū illud. Vigila ſuꝑ nos eterne ſalua
tor. ſicut canimus in quadrageſima. Sz
fatui gubernatores huius nauis ſc3 eccle
ſie. qui cū deberent deū orationibus exci/
tare. ipm̄ magis faciūt dormire in hoc ſci/
licet ꝙ ad humanū auxilium magis confu
giunt q̄3 ad diuinum officiū. vt dicit Hor/
ra ſuper Lucā. Tertium documentuz eſt.
vt in aduerſis fidem rectam ꝛ verā habea
mus. Hec eſt enim victoria que vincit mū
dum fides noſtra. dicit mundū. id eſt mū/
di pericula. j. Johannis. v. D

Dixi tertio ꝙ in vltima parte euangelij deſcribi
tur hui⁹ tempeſtatis mitigatio. Unde ſe/

quitur. Tunc ſurgēs ieſus de illo loco in
quo erat. imperauit tanq̃ domin⁹ ventis
et mari. et in hoc oſtendebatur deus ſcḋm
Glo. Eccl. xliij. In ſmone ei⁹ vētus ſiluit
ꝛ cogitatiōe ſua placauit abiſſuꝫ. i. pfundū
maris. In luca dr̄. Increpauit ventū. ſcꝫ
tanq̃ cauſam tēpeſtat̄. ꝛ tempeſtateꝫ tanq̃
effectū. Gloſa ibidē dicit. Om̄is creatura
ſentit creatorē ꝛ paret. ꝛ ſentit increpatio/
nē. Ex iſto dixerūt q̄daꝫ heretici ꝙ oīa ele
menta eſſent animata ex q̄ ſentiūt imperiū
chriſti. Sed fallunt̄. cū iſta increpatio ſit
methaphorica nō ꝓpria. Cū rei nō intelli/
genti nō ſit increpatio. eo ꝙ peccare nō po
teſt. Sed ſicut q̄s cū increpatur ceſſat ab
ope. ſic venti ceſſabant ad imperiū ꝛ nutū
xp̄i. Vn̄ etiā oīa inaniata xp̄o ſunt ſenſibi
lia. q̄ apud nos ſunt inſenſibilia. Hinc di/
cit Baruch. iij. Stelle vocate ſunt. ꝛ dixe
rūt. aſſumus. Et facta eſt trāquillitas ma
gna. In h̄ apparuit magna ptās. quia ma/
gna facta eſt trāquillitas dicit Gloſa. Vn̄
in Ps̄. Tu dn̄aris ptāti mariſ. Et Thob.
iij. Poſt tempeſtatē tranquillū facis. Por/
ro hoīes mirati ſunt. Homīes vocat diſci
pulos adhuc mortē corporalē. i. carnalē ti
mentes. vel hoīes ſcḋm Glo. ꝛ Bedam. qui
erāt in naui. vel q̄ erant in littore. vt nau
te ꝛ alij. Sed veriſimilius eſt ꝙ vtriq̃ mi/
rati ſunt. Sed diſcipuli min⁹. eo ꝙ magis
erant aſueti videre miracula. ꝛ magis cer
ti de ptāte diuina. Mirati ſunt inquā ad
inuicē dicentes. Qualis eſt hic. i. q̃ magn⁹
ꝛ potens. q. d. Moyſes virgam tenebat ꝛ
orabat vt mare diuideretur. Hic aūt pre/
cipit ꝛ obedit et nō tm̄ intellectuali obediē
tia. ſed ſicut materia obedit artifici. dum ī
illa voluntas fit artificis. Legit̄ mare xp̄o
obediuiſſe. Primo qꝛ ad ei⁹ imperiū quie
uit vt hic. Scḋo qꝛ ſe ei calcabile pb̄uit. vt
Math. xiiij. qꝛ piſciū copiam dedit vt Lu
ce. v. vbi ad imperiū chriſti diſcipuli cōpre
henderunt multitudinē piſciū copioſam.
In quo ↄfundit̄ inobediētia hoīm qui ſo
li deo obedire ↄtemnūt. Prouer. j. Voca/
ui ꝛ renuiſtis. ¶ E ¶ Hic occurrūt tria
dubia. Primū eſt de dormitione xp̄i. que ē
defectus humane nature. occaſiōe cuius
querit̄ vtrū xp̄s debuit aſſumere humanā
naturā cū hmōi defectib⁹ ꝛ infirmitatib⁹.
Scḋm eſt de fidei magnitudine. vtruꝫ in
vno poſſit eſſe maior fides ꝛ in alio minor

ex quo hic dicit̄. Modice fidei. q̄d timetis
Tertiū dubiū eſt vtrū de xp̄o poſſit queri.
quis q̄lis q̄ntus. ſicut hic hoīes dixerūt.
Ad primū dubiū dicendū eſt ſcḋm Tho. ſu/
per. iij. ſniaꝝ diſt. xv. ꝙ ſic. cui⁹ ratio eſt. qꝛ
quicq̄d deus in nob̄ fecit aſſumere debu/
it. vt ſic ea que dei ſunt trāſfunderet in no/
bis. In nobis aūt deus fecit q̄ſdam defe/
ctus naturales. ſicut famē ꝛ ſitim. aliquos
penales. ſicut mortē ꝛ infirmitatē. ꝛ iō om
nes tales defectus debuit aſſumere. vt ea
in ſe deo offerret et nobis deum placaret.
Nō autē debuit aſſumere defect⁹ peccabi
les. qꝛ tales nos a deo deordināt. Nec de
buit aſſumere defectus q̄ nō ſequunt̄ totā
naturā. ſed ex particularib⁹ cauſis eueni/
unt. ſicut lepra febris ꝛ alia. Silr̄ non de/
buit aſſumere defectus q̄ important defe/
ctum grē. vt ignorātia ꝛ difficultas ad bo/
nū. Et ſic patet ad pmū quare xp̄s dormi
re voluit. ¶ Ad ſcḋm de fidei magnitudi/
ne vel modicitate. Rn̄deo ſcḋm Tho. ij. ij. q.
v. ar. iiij. ꝙ fides pōt dici in aliquo maior
Vno mō ex parte intellect⁹ ꝓpter maioreꝫ
certitudinē ꝛ firmitateꝫ. Alio mō ex parte
voluntatis ꝓpter maiorē promptitudineꝫ
ſeu deuotionem vel confidentiā. Vn̄ cha
nanea cōmendatur Math. xv. O mulier
magna eſt fides tua. Et petro dictum eſt
Math. xiiij. Modice fidei quare dubita
ſti. Modica enim fuit fides petri. quia ti/
muit mergi. Sic modica fuit fides iſtorū
diſcipulorum. quia et ſi crediderunt chri/
ſtum poſſe ſedare tempeſtatem. tamen ex/
citauerunt eum. non credentes ꝙ dormi/
endo hoc poſſit facere. ꝛ propter minoreꝫ
confidentiaꝫ dicitur modica fides. ¶ Ad
tertium dicenduꝫ ꝙ omnes tres queſtio/
nes. ſcilicet quis. qualis. quantus veraci/
ter poſſunt queri de chriſto. Ratio. quia ī
ſcripturis h̄nt veras reſponſiones. Quis
enim querit de perſona Luce. v. Quis eſt
hic qui dimittit peccata. Et poteſt ad hoc
dari triplex reſponſio ad deſignationem
ſue potentie Johā. j. Hic eſt qui baptizat
in ſpiritu ſancto. Alia in deſignatione ſapi/
entie Baruch. iij. Hic eſt de⁹ noſter. et nō
eſtimabitur alius aduerſus eum. Tertia
in deſignatione ſue clementie. j. Johan. v.
Hic eſt qui venit per aquam et ſangui/
nem. Et ita hic eſt potens ꝛ ſapiens et cle/
mens. Qualis querit de conditiōe. vt hic

Et poteſt dari iteruꝫ triplex rñſio. Primo ꝙ ipe eſt ſpecioſus Canti. Qualis eſt dilectus meus. ⁊ ſeq̄tur. Rubicūdꝰ ⁊ pulcher. Scđo ipe eſt glioſus. Heb. vij. Talis decebat vt nob eſſet pontifex ſctūs. Tertio ipe eſt ṽtuoſus. j. Coꝛ. xv. Qualis eſt celeſtis. tales ſunt celeſtes. Quantꝰ querit de magnitudine Heb. xij. Intuemini q̄ntus ſit iſte. Et eſt triplex rñſio. Primo ꝙ eſt altioꝛ oīb ſublimitate. Pſ. Excelſus ſup oīs gentes dñs. Latioꝛ oīb immēſitate Pſ. Dñabitur a mari vſq ad mare. Longioꝛ oīb eternitate. Exodi. xv. Dñs regnabit ineternū ⁊ vltra. Ad quod regnum nos perducat ⁊c.

Dñica tertia. II Sermo XXVI.

Aſcendente ieſu in nauiculā ſecuti ſunt eū diſcipuli eius. Et ecce motꝰ magnꝰ factus eſt in mari. Matth. viij. Sicut ait magnus pr̄ Augꝰ. x. li. ꝯfeſſionū. Nemo ſecurus debet eſſe in vita iſta q̄ tota temptatio noiat. vt q̄ fieri potuit ex deterioꝛi melioꝛ ne fiat ex melioꝛi deterioꝛ. Hec ille. Vult dicere Aug. ꝙ vita pñs adeo eſt inſtabilis ⁊ vaga vt in oīb actionib hūanis nihil reſtet niſi timoꝛ ⁊ pauoꝛ. Qđ oſtēdēs idem Aug. in li. de pctōꝝ meritis ⁊ remiſſione ſic declarat. Jam inq̄t quiſq nr̄m bonū opus ſuſcipe. i. agere ⁊ implere nūc ſcit. nūc neſcit. nunc delectat. nūc nō delectat. nunc nouit nō ſue eſſe facultatis ſed diuini munerꝭ eſſe. vel ꝙ ſcit vel ꝙ delectat. nūc nō nouit oīa ꝑdicta. Hec ille. Et certe ita eſt ꝙ nō eſt ſecuritas in omib. ſed ꝯtinua inſtabilitas. nedū in mūdo ſed etiā in celo ⁊ in paradiſo. Nā dicit Bern. in q̄dā ſmone. In celo cecidit angelus ſub pñtia diuinitatis. in paradiſo adam de loco voluptatis. in mūdo iudas de ſcola ſaluatorꝭ. Si ergo in celo vl' in paradiſo ñ fuit ſecuritas multo minꝰ in mundo. Ex q̄ infert Augꝰ. in ep̄la ad dioſcorū. ꝙ in mūdo iſto non timere nō dolere nō laboꝛare nō periclitari impoſſibile eſt. Iſtud bene figuratū eſt in euāgelio pñti. Ubi xpo aſcendēte in nauiculam cū diſcipulis ſuis factꝰ eſt motꝰ magnus in mari vt dicunt ṽba nr̄i thematis. In q̄bus ṽbis ꝓpoſitis de trib fit mentio notabilis. Primo de xpo. Scđo de diſcipulis eius. Tertio de mari. Scđm h̄ tria hic tangunt. Primo eni deſcribit xpi humilitas. in eo ꝙ aſcendit in nauiculā. Secūdo deſcribit diſcipuloꝝ pietas quaꝫ habuerūt ad xpm. in eo ꝙ ſecuti ſunt cū diſcipuli eius. Tertio deſcribit vite pñtis inſtabilitas. in eo ꝙ motꝰ magnꝰ factꝰ ē in mari.

Dixi primo ꝙ in ṽbis ꝓpoſitis deſcribit humilitas xpi. eo ꝙ aſcendit in nauiculaꝫ. Certe magne hūilitatis ſignū in xpo ꝙ cū poſſet vt deus ambulare ſemꝑ ſicco veſtigio ſup aquas. eo ꝙ ipſe eſt q̄ ambulat ſup pennas ventoꝝ. Tñ vt hō fragilis apparere volens aſcēdit in nauiculā. Non tñ ſine occulta cauſa ⁊ myſterio nr̄e ſalutis ſpeciali. Per h̄ eni ſignificare vult q̄ntū nobis i vita pñti pnīa ſit neceſſaria. Si eni ipe dominus oīm qui ſine peccato venerat illud qđ ꝓ pctō inſtitutū eſt ſubire dignatus eſt Quāto magꝭ nos peccatis obnoxij debemus libent aſſumere ſtatuꝫ pnīe. ſine q̄ ad patriā ꝑuenire nō poſſumꝰ. Nauicula igit iſta ſignificat crucē quā xps in paſſiōe ſua aſcendit. Et certe ſi ꝯſideremꝰ totā vitam xpi nihil aliud inueniemꝰ eā niſi nauiculā. ſed tñ in paſſione euidentius dr̄ aſcendiſſe iſtam nauiculā. qꝛ coꝛam toto mundo paſſus eſt. De iſta naui exponit illud Sapie xiiij. Exiguo ligno credūt hoīes aīas ſuas trāſeuntes mare ꝑ ratem liberati ſunt.

Pro quo ſciendū ꝙ crux xpi multa nomina habet ꝓpter mltas cōmoditates nobis ex ea ꝑuenientes. Naꝫ vt dicit Holgot ſup libꝛuꝫ Sap. ca. xiiij. Primo dr̄ ſcala ꝑ quā xps aſcendit. Un̄ figurat ꝑ ſcalā quā vidit Jacob cuiꝰ cacumē tangebat celū. ⁊ angelos aſcendētes ⁊ deſcēdentes ⁊ dñm innixum ſcale Geñ. xxviij. Sup hāc g̊ ſcalam ⁊ nos opoꝛtet aſcendere ſi volumꝰ ad veram gloꝛiā ꝑuenire Juxta illud Gal. vi Mihi autē abſit gloꝛiari niſi in cruce domini nr̄i ieſu chꝛiſti. O q̄ꝫ fatuus eſſet q̄ altitudineꝫ turris ſine ſcale ſuffragio vellet aſcendere. Sic qui altitudinē celeſtē ſine penitentie remedio vult adipiſci. Secundo crux chꝛiſti dicitur lectus in quo ipſe obdoꝛmiuit. Quando dominus in meridie declinat ſe ad doꝛmiendū in eſtate. ſolēt feneſtre thalami ſui claudi vt quietius doꝛmiat. Iſto modo xps q̄ñ fatigatus de miſera vita iſta doꝛmire volebat in lectulo crucis. feneſtra mūdi. ſ. ſol videbat clauſa.

qn̄ facte ſunt tenebre ſup̄ vniuerſam terrā a ſexta hora vſq₃ ad horā nonā. Vn̄ in figura .ij. Paral. xxiiij. dicitur de Joab rege hierl'm. Occiderūt eum ſerui ſui ī lectulo ſuo et mortuus eſt. Tūc impletū eſt dictum xp̄i q̄ dudū an̄ p̄dixerat dicēs. Erūt duo in lecto vno. Unus aſſumet. alter relinquetur. Duo in lecto crucis xp̄i fuerūt. diuinitas ꝛ humanitas. Diuinitas relinq̄batur libera. ſed hūanitas fuit ad penam aſſumpta. Et notanter dicitur crux xp̄i lectulus ꝛ nō lectus. Nā ita ſtricta fuit ꝙ nō habuit vbi caput reclinaret nec vbi genua collocaret. Vn̄ figuraliter pōt de hoc exponi illud Gen̄. l. qd̄ de Jacob legit. Finitis inquit mādatis q̄bus filios inſtruebat. collegit pedes ſuos in lectulo. ꝛ mortuus eſt. Sic q̄libet xp̄ian⁹ volens decedere de hac vita. p̄uidere deberet nō moriat extra lectulū pn̄ie. in quo lectulo deb₃ ſemp̄ q̄eſcere. i. quietā vitā ducere ꝛ a tumultib⁹ ſeculi ſequeſtratā. Alias nō certe bene agit pn̄ia. ſi nondū mens a curis ſeculi ē ſequeſtrata. Hinc eſt qd̄ Bern̄. ſup̄ Canti. ſmone. xlvij. tractans illud ſponſe. Lectul⁹ nr̄ floridus. dicit. In eccl'ia dei lectul⁹ in quo quieſcit. clauſtra exiſtimo eſſe et monaſteria. in q̄b⁹ quiete viuit a curis ſeculi ꝛ ſollicitudinib⁹ vite. Sed attende q̄ audis. q₂ cum audis penitentiā dici lectulū. audis pariter cū ꝛ floridū nomiari. ad ſignificandū q₂ penitēti nō ſufficit dimittere qd̄ malum ē. niſi etiā bonorū operū ꝛ virtutū floribus redoleat. Ex quo patet ꝙ pn̄ia illorū qui ſolū mala dimiſerūt. nō tn̄ ī bonis operib⁹ ſe exercent. eſt inutilis lectulus. nō vtiq₃ floridus ſed marcidus et aridus. in quo xp̄s ſponſus aīe dedignat quieſcere ex quo ſolum in florido cōſueuit pauſare. Sed quid dicam. Certe ſunt alij deteriores p̄dictis q̄ non ſolū habent lectulū aridum ſed inſup̄ pungitiuū. ſ. vrticis vepribus ꝛ tribulis ſtratū. Et ſunt illi q̄ licȝ peccata deſeruerūt. tamē nō ad ſupioris volūtatem ꝛ obedientiā. ſed ad p̄priam viuunt. arbitrantes ſolū bonū qd̄ p̄ eos fuerit excogitatū. factū aut inuentū. Malus lectulus inobediētie in q̄ xp̄s dedignat quieſcere. q̄ tante obediētie fuit vt mori eligeret q̄ non obediret deo patri. vt dicit Bern̄. ſup̄ Canti. ſermone q̄ ſupra. Sed ſi adhuc oculū mentis ad alios ꝯuertam⁹. Certe inueniemus p̄miſſis deteriores q̄ non ſolū lectulū habent aridū ꝛ vrticis pungitiuis conſtratū. ſed inſup̄ ꝛ fedū habēt ꝛ putridum ſeu fetidū. Ut ſunt illi q̄ poſt ꝯfeſſionem ad ſimilia vel deteriora ꝯuertunt vicia. q̄bus nō ſolū p̄priam ꝯſcientiā. ſed ꝛ ceterorū turbant ſocietatē ꝛ cōmunitatem. Iſtorū lectulus fetidus ē ꝛ abominabilis deo. eo ꝙ quicq̄d tales faciūt odit de⁹. Iuxta illud. Cum extenderitis manus vr̄as auertā oculos meos. ꝛ cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā. O pudeat regē glorie ad talem lectulū inuitare. Quiſq̄s ergo vult vere penitere. Primo neceſſe ē vt malis dimiſſis nō ocio torpeat ſed v̄tutibus inſiſtat. p̄uidendo inſup̄ vt nō in ſe ſolum ſed etiā in alijs p̄ exemplū bonū glorificetur xp̄s. Iuxta illud Math. v. Sic luceat lux veſtra coram homib⁹. Tertio crux xp̄i dr̄ nauicula q̄ xp̄s p̄ mare hui⁹ ſecli nauigauit ꝛ p̄uenit in ciuitatē ſuā. Pro q̄ ſciendū qd̄ in paruis aq̄s opat pons. ſ₃ idem in magnis facit nauis. ꝛ ita homines vno vtunt p̄ reliquo. Hinc ē ꝙ xp̄i crux et vita ſua penalis dr̄ nūc nauicula. nūc aūt pons. Nauicula dr̄ p̄pter ſtrictitudinē p̄ncipij ꝛ finis ꝛ latitudinē medij. Sicut eni xp̄i crux erat diſpoſita ꝙ in capite erat ſtricta ꝛ ī pedib⁹. ſed in medio ad duo brachia erat lata. Sic ꝛ ſtat⁹ pn̄ie videt eſſe diſpoſit⁹. Nā in p̄ncipio ꝯuerſiōis videnť penitenti grauia p̄cepta. Iuxta illud Joh. vj. Durus ē hic ſermo. Silr̄ in fine pn̄ie maxia ſtrictitas p̄pter grauē ꝛ ſtrictā de oīb⁹ rōnē. De q̄bus maxime timere debet penitēs ne p̄ aliq̄ obmiſiſſet ſatiſfacere. Videt etiā penitenti difficil' pn̄ie finis. q₂ deſperat de viribus ſuis. timēs nō poſſe in pn̄ia p̄durare vſq₃ ī finē. Sȝ aduertere deberet q₂ ſi tot annis potuit ḡuiſſimū iugū diaboli ſufferre. multo mag' cū auxilio dei poterit iugū ei⁹ ferre. Cū dicat ſaluator Math. xj. Iugū eni meū ſuaue eſt ꝛ on⁹ meū leue. Verūtn̄ ſtatus pn̄ie in medio ē latus ꝛ diffuſus. Poſtq̄ ei hō cepit bonū opus ſtatim caritas paulati diffundit in corde ſuo p̄ ſpm̄ ſctm̄. vt dr̄ Rom̄. v. Que oīa ḡuia leuigat ꝛ dura alleuiat ꝛ emollit. Vn̄ apl's de ſe dicebat. Omnia poſſum in eo qui me confortat. Dicitur etiam crux chriſti pons p̄pter eundē vſum. vt dictū eſt. ꝛ ſignificat et ſtatum pn̄ie quo peruenitur ad portū ſalutis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et q² vt dicũ eſt qđ opatur nauis in aquiſ
magnis. ħ pons in paruis. ad ſignificādũ
ꝙ penitētia eſt remediũ tam ꝯtra pctā ma/
gna ⁊ mortalia q̄ꝫ etiā cõtra parua ⁊ venia
lia. Eſt tñ notabile q² ſicut dicit Robert⁹
holgot ſup librũ Sap. ca. xiiij. Pons peni
tentie nõ eſt ſicut ceteri pontes. fixus ⁊ im
mobil'. ſed ē pons q̄ leuat̃ de die ⁊ attrahit̃
de nocte. ita vt q̄ voluerit ſup illũ pontem
trāſire oportet ꝙ veniat de die. Dies eſt vi
ta nr̃a Juxta illud. Ecce nũc dies ſalutis.
Mors eſt nox in q̄ nihil opari poterimuſ
Juxta illud. Venit nox in q̄ nemo opera/
ri pōt. Tũc ergo pons iſte eleuabit̃ a noƀ
vt vltra p eum trāſire nõ poſſim⁹. q² tũ
oĩa ſatiſfactoria ceſſabunt. ⁊ ſola iuſticia
exercebit opus ſuũ Math. xxv. Amen di
co vobis. neſcio vos. Et pmittit̃. clauſa eſt
ianua. qđ eſt dicere. eleuat⁹ eſt pons miſe/
ricordie. et ſola iuſticia iam ꝗeſcit in cubili
ſuo. Dum ḡ temp⁹ habem⁹. aſcēdam⁹ na/
uiculā cũ xpo. ne ſupueniēte tēpeſtate ma/
ris ſubmergamur. q̄ eni nõ fuerit i archa
noe pibit regnāte diluuio. vt dr̃ Gen. viij.
Qui nõ inuētus erit in ſtatu pnie. in mor/
te ſubmerget̃ in penis inferni. Tũc eni in/
trabunt aque vſq̃ꝫ ad aĩam. In ps. Intra
uerũt aque vſq̃ꝫ ad aniam meam. B

¶ Dixi ſecũdo ꝙ in ṽbis pmiſ/
ſis deſcribitur
apl'oꝝ pietas quā habuerũt ad xpm. in eo
ꝙ dicit̃. Secuti ſunt eũ. Mira caritas a/
poſtoloꝝ. Nā cũ ſcirent grauia eſſe picula
maris. xpm aũt nondũ vidiſſent imperare
mari. nihilomin⁹ pñtia ſui carere nõ valē/
tes etiā ſimul cũ eo aſcenderũt nauiculaꝫ.
cõmittentes ſe diſcrimini maris. p deſide
rio amoris xpi. Et iſtud eſt pfectũ ſignũ ca
ritatis xpi in homĩe qñ nõ ſolũ in pſperis
ſed etiā in aduerſis adheret xpo nõ ſolum
in amenitate terrenoꝝ ſed etiā in amaritu
dine tribulationũ. Unde Aug⁹. ſup illud
Ps. Ad annunciandũ mane miſcdiaꝫ tuā.
⁊ veritatē tuam p noctē. dicit illos vere lau
dare ⁊ diligere deũ q̄ nõ ſolũ p diē pſperi/
tatis ſed etiā p nocteꝫ aduerſitatis laudāt
deum. Exemplo eni diſcipuloꝝ ⁊ nos ſeq̄
debemus xpm in oĩb⁹. maxime auteꝫ in
q̄ttuor virtutib⁹ que fuerunt in iſtis diſci/
pulis in q̄bus xpm imitati ſunt. Primo in
manſuetudĩe ⁊ humilitate. Ipis enim di/
ctum eſt Math. xj. Diſcite a me quia mit̃
ſum ⁊ humilis corde. Scđo in humilita/
te ad deũ. Tertio in ꝯtēptu terrenoꝝ. Ipi
eni ſunt q̄ relictis oĩb⁹ ſecuti ſunt xpm.
Math. iiij. ⁊ Lu. v. Quarto in feruēti dile
ctione. Ipi eni tantũ feruebāt in dilectiõe
xpi ꝙ parati erāt in mortē ⁊ in carcerē ire.
Luce. xxij. Quiſq̄s ḡ vult eſſe diſcipulus
xpi ⁊ eũ vult ſequi. neceſſe eſt pmo añ oĩa vt
ſit manſuet⁹ q̄ ad proximũ vt cũ eo habeat
pacē ⁊ ꝯcordiā in terra. ſi vult hr̃e partē et
hereditatē ſecũ in celo. Talis eni fuit ille q̄
dicebat. Cũ his q̄ oderunt pacē erā paci/
ficus. Sed prochdolor noƀ nõ ſufficit nõ
eſſe pacificos cũ nõ pacificis. ſed etiā ipos
pacificos pturbam⁹. inuicē irridētes inui
cem puocantes. Qđ etiā ex vicio ſupbie ⁊
elationis nõ dubitat̃ pcedere Juxta illud
Prouerb. xiij. Inter ſupbos ſemp iurgia
ſunt. Maximũ ſignuꝫ ꝙ hõ eſt adhuc cru/
dus ⁊ carnalis. qñ eſt iiuriaꝝ ipatiēs. Vñ
j. Corinth. iij. Cũ ſit inter vos zelus ⁊ ꝯten
tio. nõne adhuc carnales eſt̃. vñ Jaco. iij.
Q ſi zelũ habetis ⁊ ꝯtentiões ſunt in cor/
dib⁹ vr̃is nolite gl'iari mendaces eſſe ad/
uerſus veritatē. Nõ eſt eni iſta ſapia deſur
ſum ſꝫ terrena aĩalis ⁊ diabolica. Ubi eni
zelus ⁊ ꝯtētio ibi inꝯſtātia ⁊ oĩe op⁹ pra/
uũ. Hec ille. Vides q̄nta mala opat̃ in pa
tientia q̄ hoĩem facit eſſe diſcipulũ diaboli
⁊ ad oĩe opus malũ aptũ ⁊ paratũ. Eſt tñ
valde mirabile ꝙ hõ ꝯtra pximũ ſuũ dure
ſe habeat. cũ naturalit̃ ſit ad manſuetudi/
nē iclinat⁹. ſicut oñdit tota ſua exterior di
ſpoſitio. Nā vt dicit Criſ ſup Math. viij
ca. Nõ eſt creatus cũ cornib⁹ vt ceruus ti/
gris aut centaur⁹. vt cornib⁹ ventilet aliũ.
nec cũ pede ⁊ calce dura ⁊ acuta vt equ⁹ vt
calcitret in aliũ. nec cũ dente feroci. vt lu/
pus canis ⁊ leo vt mordeat alium. nec cuꝫ
roſtro acuto aut vngula curua et forti vt
rapiat aut cõprimat alium vt falco herodi
us accipiter aut aquila. ſed creatus eſt cuꝫ
oĩbus membris valde cõpetentibus et
manſuetis. vt in oĩb⁹ manſuete ſe habe/
ret erga primum. Ex quo infero ꝙ homo
rixoſus eſt potius beſtia q̄ꝫ homo. Unde
in Ps. Comparat⁹ eſt iumentis inſipien/
tibus et ſimilis factus eſt illis. Ecce tur/
pitudo rixoſi. Nec ſolum eſt ſimilis beſtie
ſilueſtri. ſed vt dictũ eſt ſimilis eſt diabolo
et eſt diabolus incarnat⁹. Juxta illud qđ
de diabolo ſcriptũ eſt Math. xiij. Iniqu⁹

hõ ſupſeminauit zizaña tritico. Et Pro
uer. vj. dicit. Homo apoſtata vir inutilis.
z ſequit. In omni tpe iurgia ſeminat. Hõ
tractans Greg. in paſtorali parte. iij. dicit.
Et ſi filij dei ſunt qui pacẽ faciunt. procul/
dubio ſathane filij ſunt qui pacẽ ↄfundũt
Hec ille. Scdõ volens ſeq̃ chriſtũ cum di
ſcipulis debet habere humilitatẽ q̃ ad de/
um. Tunc autẽ eſt vera humilitas. qñ ho/
mo ex ꝓpria cognitiõe ſibiipſi vileſcit. z om
nia bona ſoli deo attribuit z ſibi mala Vñ
dicit Berñ. ſup Canti. ſmone. xliij. Et cũ
homo ſine diſſimulationez palpatione in/
ſpicit ſemetipm̃ intus ad lumẽ veritatis.
ſine dubio oportet humiliari z in ocul' ſu/
is vilioꝛ reputari ex vera cognitiõe ſui. Et
iſtũ vocat primũ graduz humilitatis. Si
vero homo nõ ſolũ apud ſe ſed etiã in ocu
lis alioꝝ quantũ in ſe eſt vult reputari vi/
lis. z tũc habet pfectiorẽ gradum humili/
tatis. ¶ Sed di. dñe hoc eſt graue ꝙ ho/
mo reputari velit apud homies inglorius
z vilis. Nã ad h̃ oportebit eũ oĩs ꝓprios
defectus exponere hominib. Hõ ꝓhibet
Criſo. dicẽs. Nõ dico tibi vt te prodas in
publicũ. Rñdeo ꝙ hoc non ꝑcipit homini
vt vilem ſe habeat ſeu faciat apud hoĩes.
ſed dico ꝙ hoc ſufficit ſi ſolũ q̃ntum i ipſo
eſt velit reputari. z dico quãtum in ipõ eſt.
Quia vt dicit Berñ. Plerũq; non expedit
innoteſcere oĩbꝫ oĩa q̃ nos ſcim' de no
bis. Cũ etiã hoc ꝓhibetur ne homo notifi
cet mala ſua q̃ notificata nocere poſſent ea
ſcienti vel noſcenti. Et ideo dicit q̃ntũ in
ipõ eſt. Tertio volens ſequi xp̃m cũ diſci/
pulis debet habere ↄtemptũ terrenoꝝ.
Sicut enĩ z apl'i oĩa p chriſto ↄtempſe/
runt. ſic z xp̃ianus q̃libet facere debet. Vñ
apl's dicit de ſe. Omĩa arbitratus ſum vt
ſtercoꝛa. vt xp̃m lucrifaciã ¶ Sed di. hoc
eſt valde graue. Rñdeo certe ꝙ nõ. Nõ enĩ
ꝑcipitur relinquere oĩa ſed ↄſulit. ꝑcipi/
tur tñ ↄtemnere oĩa ſub pena dãnatõis
Vñ dicit in Ps. Diuitie ſi affluant. nolite
coꝛ apponere. Non dicit. Nolite poſſidere
diuitias. ſed amare ꝓhibet. ergo affectus
nõ cenſus. Vñ ſaluatoꝛ caute ꝑponit vba
ſua. Si q̃s inquit venit ad me. ſ. p fidem. z
nõ odit patrẽ ſuum z matrẽ z vxoꝛẽ et fili
os fratres z ſoroꝛes adhuc autẽ z aĩam ſuã
nõ poteſt meus eſſe diſcipulus Luce. xiiij
Ubi dicit Nicolaus de Lyra. Et h̃ odiũ
accipitur large inq̃ntũ ꝑturbatio parentũ
vel amicoꝝ nõ dimittit ꝑuenire ad fidem.
ſicut p3 de ſancto Criſanto z alijs. vel de
ſeculo ad religionẽ. Adhuc autẽ z aĩam ſu
am. i. vitã coꝛpoꝛalẽ eã ↄtemnẽdo ꝓpter de/
um. parat' vitam ſuã exponere p fide caſu
neceſſitatis occurrente. Et hic ſciendũ ꝙ
diſcipulat' xp̃i ſm Lyrã ſup. poteſt intel/
ligi dupliciter. Uno mõ generalit ſm ſta/
tum cõmunẽ fideliũ. ſed ad h̃ ſufficit fides
cũ obſeruatione mandatoꝝ. Alio mõ cum
h̃ p obſeruationẽ ↄſilioꝝ. Hec Lyra. Nõ
ergo hic dñs prohibet poſſeſſionez terre/
noꝝ. q̃ ſm Ambꝛo. ſup Lucaz ſunt adiu/
uamenta v̾tutis. ſed ꝓhibet ſollicitudinez
nimiã z exceſſiuã circa ea Math. vj. Noli/
te ſolliciti eſſe dicẽtes q̃d manducem' aut
quid bibemus zc. Sufficit enim cuilibet
xp̃iano ↄtempt' terrenoꝝ in affectu. vt ea
nõ diligat. vt in eis ſpem non ponat. vt de
eis elemoſynam faciat. vt ea in honoꝛem
dei z p̃rimi vtilitatẽ z ſuã exponat. Quar/
to volens ſequi xp̃m cũ diſcipulis iſtis de/
bet habere feruentẽ dilectionẽ. Sicut enĩ
ſupius dictũ eſt Ipi apl'i xp̃m ardentiſſi/
me dilexerũt. z ideo ipi ſm doctoꝛes cõpa
rant ordini ſeraphin. q̃ ſemp in dei amoꝛe
ardent. Ex quo etiã creditur ꝙ ad illuz oꝛ
dinez ſupꝛeme ierarchie ſupꝛemũ ſunt re/
cepti. Hõ xp̃s oñdens expꝛeſſe dixit Joh
xiij. In h̃ inquit cognoſcent oĩes ꝙ mei
eſtis diſcipuli ſi dilectionẽ habueritis ad/
inuicem. Sed in hac dilectione ſunt gra/
dus. Iuxta illud Cantic. ij. Oꝛdinauit in
me caritatem. vt dicit Augu. in lib. de do/
ctrina xp̃iana Et primus gradus diligen
di eſt diligere deũ. Scdõ animã propꝛiã.
Tertio aĩam proximi. Quarto coꝛpus ꝓ/
prium. Quinto coꝛpus p̃rimi. Chriſt' tñ
tacet de ſe hic. tñ dicit de dilectiõe nr̃a ad
inuicem. Licet enĩ vt dicit Berñ. ſup Can
tica ſermone. lj. In bene affecta mente di
lectioni homis dilectio dei pfertur. tñ i be
ne oꝛdinata actione ſepe etiã aut ſemp oꝛ/
do oppoſitus inuenit. Nã z circa p̃rimi cu/
raz z plus vrgemur z pluries occupamur.
z infirmioribꝫ fratribꝫ diligẽtioꝛi ſedulita/
te aſſiſtimus. z paci terre magis q̃ celi glie
humanitatis iure z ipã neceſſitudine intẽ
dimus. In his tñ oĩbꝫ homo ſemper tẽ/
dit ad dilectionẽ dei. Et ideo bene apl'us
dixit. Quia qui diligit proximũ legem im/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

plevit.i.diligendo proximū diligit ⁊ deuʒ.
quia alterū ſine altero ſtare non poteſt.vt
dicit Auguſtinus.

Dixi tertio ꝙ in verbis premiſ
ſis deſcribitꝛ pſentꝭ
vite inſtabilitas.cū dicitꝛ.Ecce motus ma
gnus factꝰ eſt in mari.Bene autē ⁊ conue
nienter mūdus iſte dꝛ mare.Sicut eī ma
re raro quieſcit ſed in ꝯtinuo motu eſt.ſic
hoīes in hac vita nunc ſani nūc infirmi.ho
die viuimꝰ cras morimur.et ſic hō nūꝗ̄ in
eodē ſtatu ꝑmanet.Et ideo dicit Seneca
Momento mare euertitꝛ.⁊ vbi modo luſe
runt nauigia.ibi ſtatim abſorbentꝛ.Itē ſi/
cut mare mortuos eijcit.ſic mundus iſtos
q̄ ſibi mortui ſunt vt viri ꝯtēplatiui.De q̄/
bus apl'us dicit.Mortui eſtis mūdo.Co
loſ.Itē in mari piſces magni deuorāt mi
nores.ſic in mūdo potētes opprimunt mi
nores.Ps.Deuorant plebē meā ſicut eſcā
panis Eccī.xiij.Paſcua ſunt diuitū pau/
peres.Itē mare habet arenā.que ſterilis
⁊ grauis eſt.ſic finis mūdi huius eſt infru/
ctuoſitas Rom.vi.Stipendia pcti mors
Itē ſicut in mari nō eſt locus manſionis.
ſic in mūdo.Hebre.xiij.Nō habemus hic
manentē ciuitatē.ſed futurā inquirimus.
Itē ſicut in mari parua nauis nō valet.ſic
homo paruꝰ in ꝟtute reſiſtendi tēptationi
bus nō valet in mūdo morari.Ideo talibꝫ
ꝯſulitur intrare clauſtrū ⁊ fugere mundū.
Ouidius epl'a.xiij.Nō ideo debet pelago
credere ſi qua.Audet in exigua ludere cim
ba ſola.Iſtud mare oportet eccleſiā trāſi/
re velit nolit anteꝗ̄ ꝑueniat ad portū ter/
re ꝓmiſſionis ſcʒ terre viuentiū.De q̄ ma/
ri plura dicuntꝛ in Ps.ciij.Hꝯ mare magnū
⁊ ſpacioſum manibꝫ.illic reptilia quoꝝ nō
eſt numerꝰ.Draco iſte quē formaſti ad il/
ludendū ei.oīa a te expectant.vt des illiſ
eſcam in tpe.Primo ergo dicit ꝙ hꝯ mare.ſ.
pn̄tis ſeculi eſt magnū et ſpacioſum mani/
bus.i.opibꝫ exercendis tā bonis ꝗ̄ malis
Et Innocen.exponit.i.difficile opatiōibꝫ.
Scđo dicit ꝙ in eo ſunt reptilia quoꝝ nō
eſt numerꝰ.i.hoīes mali ⁊ ſpūales neq̄cie ⁊
temptationes diabolice et ipſi demones.
Eccī.xj.Multe ſunt inſidie doloſi.Ter/
tio dicit Q in iſto mari ſunt aīalia puſilla
id eſt.falſi fratres ⁊ heretici.q̄ nō apte no/
cent cū magnis.i.cū potentibꝫ ⁊ hereſiar/
chis.⁊ tn̄ illic naues.i.ſingule eccleſie per/

tranſibunt ad gloriā ⁊ requiē ꝑ guberna/
torē xp̄m q̄ eas gubernaculo crucis ducit
De quo Sap.xiiij.dicitꝛ.Benedictū lignū
ꝑ qđ fit iuſticia.Quarto dicit ꝙ illic ē dra/
co iſte facinoroſus.i.lucifer.ſiue ſit hic pſe
ſiue ꝑ miniſtros.quē formaſti ſꝫm ſubſtan
tiam nō ſꝫm viciū ſupbie ad illudenduʒ ei.
ſcʒ vt ei illuderetꝛ a bonis angelis et a bo/
nis hoībus.⁊ xp̄s pcipue illuſit ei Iob.xl.
Illudet ei q̄ſi aui.Sicut enī illuditꝛ aui q̄
dū vult capere eſcā capitꝛ laqueo vl' hamo.
ſic diabolo illuſit xp̄s.ꝓtendit ei eſcaʒ hu/
manitatis ſub qua abſcōdit ferrū diuini/
tatis.⁊ dū voluit deuorare humanitatē ca
ptus eſt potētia diuinitatis.Ad l'raʒ tn̄ di
cit Innocē.Q in mari draco maximū eſt
aīal qđ in mari habitat.⁊ licet ſit magnū
⁊ forte.tn̄ de facili ei illuditꝛ.cū gallina aſſa/
ta quā ponūt in partica ⁊ ipe inſequitꝛ gal/
linā ⁊ ipi inſiliūt ſupra dorſum eiꝰ.⁊ ſic ca/
piunt eū.Sic factū eſt diabolo cui oſten/
ſa eſt caro xp̄i.quaʒ dum capere voluiſſet
captus eſt Iſa.xxxiij.Ve qui pdaris.nō/
ne ⁊ ipe pdaberis.Inter cetera tn̄ q̄ de ma
ri referuntꝛ eſt hic vnum in ꝟbis thematis.
Quia motus magnꝰ factꝰ eſt in eo.Et re/
uera in vita pn̄ti ⁊ in mūdo iſto magnꝰ mo
tus eſt.qꝛ cōtinua inſtabilitas ⁊ mutabili/
tas in oībus.Vn̄ poeta Ouidꝰ triſtiū
lib.v.epl'a.ix.Paſſibus ambiguis fortuna
volubilis errat Et manet in nullo certa te
nax ve loco.Sed modo leta manet modo
vultus ſumit acerbos.Et q̄s nō videt ſꝑ
eſſe mutabilitatē tā in natura.vt in creatu
ris ꝗ̄ in fortuna.vt in bonis tpalibꝫ.tā in
culpa vt in peccatoribꝫ.ꝗ̄ in pena vt in mi
ſeris ⁊ dānatis.Semꝑ enim creature mu
tantꝛ ⁊ mouentꝛ iā de iuuētute in ſeniū.iam
de vita in mortē.Sic ⁊ tpalia nūc creſcūt
nūc decreſcūt.Sic ⁊ pctōres nūc depmū/
tur ꝑ culpā.nūc eleuantꝛ ꝑ gratiā.Sic mi/
ſeri ⁊ dānati nūc vadūt ad calorē nimiuʒ.
nūc ad aquas niuiū.⁊ ideo bene motꝰ ma/
gnus eſt in hꝯ mari.Singulariter tn̄ hꝯ pōt
dici de mūdo ſꝫm allegoriā in quo magnꝰ
eſt motꝰ tribulatiōis ⁊ pſecutiōis tyrānoꝝ
quē ſolus xp̄s mitigat.qui niſi mitigaret
nullus ſuſtinere poſſet.Vn̄ Ps.lxxxviij.
dꝛ de xp̄o.Tu dn̄aris ptāti maris.motū
aūt fluctuū eius tu mitigas.Vbi dicit In
nocē.Ptās maris ē altitudo ſecli cui dn̄s
dn̄atꝛ qꝛ velint nolīt ꝓncipes ⁊ tyrāni ſub/

ſunt ei. Sed q̄a poſſet q̄s dicere. Si dñatur dñs poteſtatibꝫ his. q̄ re ſuſtinet q̄ opprimunt paupes ꝛ ſanctos. Ad hoc eſt reſponſio. q̄ dñs motū fluctuū eius. i. tribulationes ꝛ pſecutiones q̄s ſanctis inferūt nō vult auferre penit⁹. ſed ita mitigat eas vt ſuſtinere poſſent ꝛ in eis mereantur ſancti. Hec ille. Non ergo deſperem⁹ fratres q̄a ꝛ ſi motus inſurgunt tribulationū in h̄ mūdo a diabolo et eius miniſtris. tn̄ fidelis eſt de⁹ q̄ nō patiet̄ vos temptari ſup̄ id qḋ poſſum⁹. ſed faciet cū temptatiōe prouentū. vt poſſim⁹ ſuſtinere. p̄ q̄bus tribulationibꝫ finaliter nobis retribuet coronā ſalutis eterne. Qḋ nobis p̄ſtare dignetur ipe dñs p̄ ſecula benedictus Amen.

Dñica tertia. III Sermo XXVII

Domine ſalua nos

perimus Matth. viij. Sicut dicit magn⁹ pater Aug⁹. in li. de diffinitionibꝫ Nullū credimus ad ſalutē niſi deo inuitante venire. Nullū autē inuitatū ad ſalutē niſi deo auxiliante opari. Nullū inſup̄ niſi orantē auxiliū p̄mereri. Hec Aug⁹. Et ideo apl̄i in diſcrimine vite cōſtituti ad diuine pietatis p̄ſidiū cōfugientes orant ſupplices. di. Dñe ſalua nos perim⁹. Q ſi apl̄i a deo vocati electi ꝛ p̄deſtinati in tribulationibꝫ ꝯſtituti nō niſi orātes auxilium meruerūt. q̄ntū putamus nos miſeros ꝛ indignos tot temptatiōibꝫ preſſos ꝛ circūdatos oportere clamare. ꝛ orādo impetrare auxiliū in tp̄e oportuno ne p̄eam⁹. Ideo ei differtur bonū ꝛ crebreſcūt mala in mūdo vt oratio ferueſcat. Dicit gloſa ſuper Pſ. lxxxvij. Hinc ſaluator ait. Oportet ſemp̄ orare ꝛ nō deficere Luce. xviij. O ſi orant illi q̄ deū p̄ſentē habēt ꝛ p̄pinquū q̄ntū nos a q̄bus longe eſt ſalus. Dicam⁹ ergo ꝛ nos. Dñe ſalua nos perim⁹. In q̄bus verbis tria ponunt̄. P̄mo eni apoſtoli ꝯfitent̄ diuine maieſtatis poteſtatē. ibi. Dñe. Scḋo inuocāt ſue bonitatē pietatem. ibi. ſalua nos. Tertio oñdūt tribulationis ſue grauitatē. ꝟtutis ſue ꝛ reſiſtendi infirmitatē. ꝛ clamoris ſui neceſſitatē. quia perimus.

Dixi p̄mo q̄ in v̄bis premiſſis p̄mo confitentur apl̄i diuine maieſtatis poteſtatem ibi. Dñe. Certe magna p̄tās cui mare et venti obediūt. imo omīa elementa. Et qḋ eſt pl⁹ Omīa creata celeſtia terreſtria ꝛ īfernalia Ad Phil. ij. Oīs eni creature digne obediunt ei. Omēs homīes digne ſeruiunt ei Omēs angeli digne iubilāt ei. Omēs demones digne tremūt ei. Sed q̄m reprobi nō attēdūt xp̄i dominiū ſupra ſe. Ideo neceſſe eſt vt ꝯtemplemur q̄le eſt iſtud dominiū. Probat̄ aūt ei⁹ dominium a potentia ſumma. a ſapientia lucida ꝛ iuſticia firma. De p̄mo quō dominiū iſtud p̄bat̄ a potentia ſūma que attribuit̄ patri. Patet. Nā potentiā ſūmā dei probat opeꝝ diuinoꝝ magnitudo. Nā tam magnū tam altū tam immenſum ē facere aliq̄d de nihilo. vt omēs philoſophi nequaq̄ hoc app̄rehendere potuiſſent. Qui nullo mō hoc ꝯcedere voluerūt vt de nihilo aliq̄d fieri poſſit. Nec mirū cū nulla potentia q̄ntūcūq̄ magna hoc facere pōt ſm̄ naturalem rationē. Vnō ſi ꝯuenirēt omēs potētie creaturaꝝ non poſſent vnā muſcā aut vnū granū papaueris creare. Si ergo oīs mūdana potētia tam ſpiritualis q̄ corp̄alis nō pōt ex nihilo producere creaturā. Quāta ergo ē illa potētia q̄ immēſa q̄ infinita. q̄ de nihilo fecit tam nobilia tā magna elemēta tā ſublimia celeſtia corp̄a tā ſpiritualē creaturā. Scripſit Rabi moyſes q̄dā ſubtilis aſtronomus ꝛ theologus maxim⁹. q̄ q̄libet circul⁹ planetarū habet in groſſitudine ſpaciū q̄ngentoꝝ annoꝝ. i. q̄ntū hō poſſet p̄ viā planā in q̄ngētis ānis incedere ita q̄ q̄libet die iret p̄ q̄ttuor miliaria. ꝛ q̄dlibet miliare eēt duoꝝ miliū paſſuū. Et addit q̄ inter circulū ꝛ circulū eſt ſiliter ſpaciū q̄ngentoꝝ annoꝝ Et ſi tanta magnitudo in q̄libet inferiori circulo. q̄d poſtea ē in celo ſtellato. q̄d vlterius in aqueo. q̄d in empireo. Quāta ergo iſtius dñi potētia. Qui tā maxia de nihilo p̄duxit. Vñ Heſter. xiij. bene dr̄. Dñe rex omp̄s in dicione tua cuncta ſunt poſita. Et nō eſt q̄ poſſit reſiſtere volūtati tue. Tu eī feciſti celū ꝛ terrā. ꝛ omīa q̄ celi ambitu cōtinētur. Timēda ē ꝑ iſta potētia q̄ ſicut de nihilo fecit omīa. Ita omīa pōt in nihiluꝫ redigere. Multi ſūt reges et p̄ncipes qui vellēt ſuis aduerſarijs tātū facere q̄ eos ī nihiluꝫ redigerēt. Sed certe exeq̄ nō p̄nt q̄d intēdūt. Nō ſic iſte rex cui paret ꝛ obſequtur oīs creatura ad nutū ꝛ ad votuꝫ. Et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſideo timeant peccatores inimici eiꝰ in q̄s
cū vult poteſt executōni ſententiā ſuā demā
dare. Etiā ſi ad nihilum velit eos ꝯterere.
Iuxta illud Ps̄. Ad nihilū deductus eſt
in conſpectu eius malignꝰ. Exponit In
nocen. i. diabolus. O ſi ſic potens eſt ī dia
bolum regē omniū maloꝝ. quāto magꝭ cō
tra ſubditos eius. Scd̄o pbatur domini
um xp̄i a ſapiētia lucida. Sicut enī poten
tia eius pbatur a magnitudine creature.
ita ſapiētia eius a multitudine. Quis enī
ſufficiēter exprimat diuerſitates terrarū.
genera arborū ꝛ herbarū. genera fructuū
ꝛ granorū. genera colorū. genera cantile
narū. genera odorū ꝛ florū. genera carniū.
piſciū et ſaporū. genera lapidū ꝛ oīm me
talloꝝ. genera aīaliū. ſtellarū ꝛ multitu
dinē angeloꝝ. Quis ſufficiēter exprimat.
q̄s ſit admirabilis in hoībꝫ tanta diuerſi
tas facierū. Quis igit̄ digne dicere pōt q̄s
ſit mirabilis iſta ſciētia q̄ ſciuit diſtingue
re tam diuerſa. Vn̄ ꝓpheta cū dixiſſet. Qui
numerat multitudinē ſtellarū. ꝛ oībꝫ eis
noīa vocans. Statim adiūgit. Magnus
dn̄s nr̄ ꝛ magna virtꝰ eius. ꝛ ſapie eius nō
eſt numerꝰ. Et. i. Reg. ij. dr̄. Deus ſciētiaꝝ
dn̄s eſt. O admirabilis deus q̄ ſic oīa ſa
pienter diſpoſuit. ſic ꝑſpicaciter intuetur
vniuerſa. vt nō ſit q̄ ſe abſcōdat a ſcientia
ꝛ noticia eius. Vn̄ ad Heb. iiij. dr̄. Omnia
nuda ꝛ aperta ſunt oculis eiꝰ. Timēda eſt
hec ſapiētia illis qui abdita ꝛ occulta loca
ad peccandū q̄runt. q̄ ꝛ ſi hoībꝫ abſcon
dunt̄. deo tn̄ latere nō pn̄t. Ipe enī eſt qui
ſcrutat̄ corda ꝛ renes hoīm. Tertio domi
niū xp̄i pbat̄ a iuſticia firma. Et hoc pbat
operū eiꝰ rectitudo. Adeo enī rectꝰ eſt iſte
iudex nr̄. vt nullis v̄bis nullis blādimētis
nullis donis oblatis. nullis aduenientibꝫ
aduocatis a iuſticia flecti poſſit. Hoc patu
it p̄mo dū angelis melioribꝫ ꝛ nobilioribꝫ
nec ad horā pepcit. ſed mox eos a ſuo ꝯſor
tio reiecit. ꝛ penis eternis reſeruauit. Hideꝫ
apparuit in p̄mo homie. quē de paradiſo
expulit. ꝛ poſteritatē ſuā miſerijs expoſuit
Nullius ꝯueretur potentiā. nullius formi
dat iuſticiā. ſic oēs ꝑcutit. ſic exigit ipoꝝ
culpa. Vn̄ ps̄. dicit. Iuſtus es dn̄e ꝛ rectū
iudiciū tuū. Sicq̄ ꝑ3 dominiū dn̄i iſtiꝰ.
Cui merito dicunt apl̄i. Dn̄e. ¶ B

¶ Dixi ſecūdo q̄ in v̄bis pre
miſſis tangitur
quō apl̄i inuocant bonitatis xp̄i pietatē.
cū dicūt. Salua nos. Quo dicūt. ſalutē au
ctoritatē. Salua. ſalutis ꝯgruitatē. nos.
De p̄mo videndū quō ordinat̄ ſalus nr̄a
a deo. Pro q̄ ſciendū q̄ ad ſalutē nr̄am ſic
ꝛ ad cuiuſlibet alterius rei naturalis com
poſitionē cōcurrūt q̄ttuor cauſe. ſcꝫ effici
ens. formalis. materialis ꝛ final̄. ſm̄ Hor
ram ſup epl̄am. i. Thimo. ij. Sicut enī ad
picturā ꝯcurrit pictor efficiens. forma co
lor. materia paries. finis ſpes vel merces.
Ita ad ſaluationē nr̄am efficiens eſt deꝰ.
ipo teſtante Iſa. xliij. Abſq̄ me nō eſt ſal
uator. Ideo petit Ps̄. Saluū me fac deꝰ.
Nō eſt enī ſalus niſi a deo. ſicut dic̄ Aug̃.
in lib. de vera religiōe ca. xx. Ad hāc ſalutē
ꝓcurandā debēt nos mouere tria ex par
te dei ſaluatoris. Prio q̄ h vult deꝰ et pcī
pit. Ipe eī ē q̄ mādat ſalutes iacob. Sub
ditus enī dꝫ obedire mādatis plati. deus
dn̄s. nos ſerui. Ipe aūt vult oēs hoīes ſal
uos fieri. i. Thimo. ij. Nō eſt ḡ culpa dn̄i ſꝫ
nr̄a. Vn̄ merito ſubiūgit̄. Qui reſpuit vo
lentē ſe ſaluare reſpuet̄. Scd̄o q̄ ad h ve
niet in mūdū ꝛ in mortē Luce. xix. Filiꝰ ho
minis nō venit aīas ꝑdere ſꝫ ſaluare. Me
rito ḡ ꝯtemnit̄ a deo q̄ tantū bn̄ficiū eiꝰ cō
temnit. i. Thim̄. i. Fidelis ſmo ꝛ oī acce
ptione dignꝰ. q̄ ieſus xp̄s venit in hūc mū
dū pctōres ſaluos facere. Hic ē Ioſeph q̄
dicit Geñ. xlv. Pro ſalute veſtra miſit me.
Tertio q̄ gratis ſalutē tribuit. Factꝰ ē et
valde q̄ p nihilo poſſet habere regnū imo
oīe bonū. ꝛ ſe faceret indignū. Ps̄. Pro
nihilo ſaluos facies illos. ad Titū. iij. Nō
ex opibꝫ iuſticie q̄ fecimꝰ nos. Ergo ad ꝓ
curationē ſalutis nr̄e vrget nos voluntas
dei. aduētus xp̄i. facilitas dādi. Ecce cau
ſa efficiens ſalutis. Scd̄o ad ſalutē nr̄am
materia ē neceſſaria. Eſt aūt materia ſalu
tis rōnalis ſpūs. Vn̄ ps̄. Aīas pauperū
ſaluas faciet. Ad hanc ſalutē ꝓcurandam
debēt nos mouere tria ex pte aīe. Primo
q̄ deo carior. Deus enī amat aīas Sap.
xj. Quāto enī vinū melius ꝛ carius ē dn̄o.
tanto in meliori cuſtodia ponit̄ ꝛ ſaluiori.
Ideo. i. Cor. v. dr̄ Tradidi eū ſathane vt
ſpūs eiꝰ ſaluus fiat in die dn̄i. Ps̄. Dic aīe
meē. ſalus tua ego ſum. Scd̄o q̄ in ſe ē ꝓ
cioſior. Mercator enī pannū ꝓcioſiorem
intēdit ſaluare magis. iiij. Reg. vij. Reliq̄
runt tētoria fugierūtq̄. cū aīas ſuas ſal

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nare cupientes. Tertio qz ſalutẜ capacior.
qz ſine ea nõ eſt ſalus hoim. Puer debz di
ſcere officiũ cuiꝰ capacior ē Geñ.xxxij. Ui
di dñm facie ad faciē. Corpus ei nõ ſalua/
tur niſi p aniam. Uñ aña eſt capacior ſa/
lutis. Tertio ad ſalutez reqrit̃ forma. Eſt
autē forma ſalutis grã ſiue v̄tus. Unde.j.
Thimo.ij.dr. Saluabit̃ p filiorꝫ generati
onē. Exponit Gorra.i.bonorꝫ operũ pdu/
ctionē. Et p iſto ſciendũ ꝙ ſaluat̃ hõ p vir/
tutes gratuitas. Primo p fidē ſicut p lucē
dirigit̃ homo ad portũ. p recognitōez dñi
ꝛ ſeruiciũ ſaluat feodũ. ꝛ negando amittit.
Mar.vlti. Qui crediderit ſaluus erit. qui
vero nõ crediderit cõdēnabit̃. Secũdo p
ſpem. ſicut laborãs ſpe mercedis acquirit
ſibi victũ. Pš. Saluos facis ſperãtes in
te dñe. Rom.v. Spe ſalui facti ſumꝰ. Ter
tio p caritatē. Homo enim libenter ſaluat
amicũ. Unde melius valet amicꝰ in via ꝗ̃
inimicꝰ in corrigia.ij. Theſ.ij. Caritatem
veritatis nõ receperũt. Quarto p tēperan
tiã. ſicut infirmꝰ p dietã. Pš. Saluos fa/
ciet filios pauperꝫ. ſicut fructꝰ p deſiccatio
nē ab incorruptione Prouerb.ix. Qui ap/
plicabitur ei deſcēdet ad inferos. Nã ꝗ ab
ſceſſerit ab ea. ſaluabit̃. Quinto p iuſticiaz
ſicut in omi curia reus ꝯdēnatur ꝛ iuſtus
ſaluat̃ Ecci.xxx. Salus aĩe in ſanctitate
iuſticie. Pš. Salus iuſtorꝫ a dño. Sexto
p prudentiaz. ſicut ſerpens obturãdo au/
res ſaluat ſe. ꝛ ludens ludo ſcaccorꝫ dãdo
ſcaccũ ſaluat ludũ Iſa.xlvi. Dabo in ſyon
ſalutē. Et Iſa.xxxiij. Diuitie ſalutis ſapiã
ꝛ ſcientia. Septimo p fortitudinē. Sicut
miles fortiter luctãdo ꝛ pſeuerando Hie
re.xxx. Tps tribulationis Jacob ꝛ ex ipo
ſal. Math.x. Qui pſeuerauerit vſqꝫ in finē
hic ſaluus erit. Quarto ad ſalutē reqritur
cauſa finalis. Finis aũt ſalutis nr̃e eſt ſta/
tus glie ad Phil.iij. Saluatorez expecta/
mus dñm nr̃m ieſum xp̃m. ꝗ reformabit
corpus hũilitatis nr̃e ꝯfiguratũ corpi cla
ritatis ſue. Ad hanc ſalutē pcurandã de/
bent nos mouere tria ſiliter ex parte finis
Primo euaſio periculi culpe. Uiator eni
exiſtens in nemore vel in mari feſtinat ad
locũ ſalutis. vt euadat periculũ. Pš. Dñs
illuminatio mea ꝛ ſalus mea. quē timebo.
Ezech.xxxvi. Ero vobis in deũ et ſaluabo
vos ab omĩbꝫ inqnamētis vr̃is. Sic dicit̃
hic. Salua nos perimus. Scdo amotio
mali pene. Homicida eni vl̃ latro feſtinat
ad refugiũ ſalutẜ vt euadat patibulũ. Pš.
Saluaſti nos de affligētibꝫ nos. Pš. Sal
ua me de ore leonis. Tertio adeptio cele/
ſtis patrie ꝛ leticie. Captiuꝰ eni ſolutꝰ a car
cere libenter pcurat locũ recreatiõis et le/
ticie. Pš. Saluũ fac pplm tuũ dñe. Nos g̃
dicamus iã ſaluatori nr̃o cũ beatis aplis
Salua nos. De ſcdo ſcz de ſalutis ꝯgrui/
tate quã apli exprimũt in v̄bis pofitis. cũ
addunt Salua nos. Nos inquã ꝗs ꝯgru
um eſt ſaluare tanꝗ̃ mgr̃o ſcolares. tanꝗ̃
dño ſeruos. tanꝗ̃ dilecto amicos. Saluat
aũt xp̃s qt̃tuor genera hoim ꝗ ꝯgruũz eſt
ſibi ſaluare Primo humiliter penitentes
Math.i. Ipe ſaluũ faciet pplm ſuũ a pec/
catis eorꝫ. Scdo ſaluat deuote orantes.j.
Reg.vij. Nõ ceſſes orare p nobis ad dñm
vt ſaluet nos de manu philiſtinorũ Ter/
tio ſaluat tribulatiões mũdi p xp̃o patien
ter ſuſtinētes vt hic in piculo ꝯſtitutos cũ
xp̃o. Uñ ſequit̃. Surgēs impauit ventis
ꝛ mari. Mare aũt ſignificat amaritudinē
pñtis ſeculi. vt dictũ eſt. Quarto ſaluat ſe
longanimiter expectãtes. ꝗ ſcz bonũ qd̄ ce
perũt vſqꝫ in finē pducũt Apoc.iij. Tene
qd̄ habes ne alius accipiat coronã tuam.
Et apls. Qui tenet teneat. donec d̄ medio
fiat. Et Math.x. Qui pſeuerauerit vſqꝫ
in finē hic ſaluus erit. In pſona taliũ dic
apls ad Philip.iij. Saluatorē expectamꝰ
dñm ieſum xp̃m. ꝗ reformabit corpꝰ hũili
tatẜ nr̃e ꝯfiguratũ corpi claritatẜ ſue.

Dixi tertio ꝙ in verbis premiſ
ſis oñdũt tribulati
onis ſue grauitatē. v̄tutis ſue ad reſiſten/
dũ infirmitatē. ꝛ clamoris neceſſitatez. cũ
dicũt. Dñe perimꝰ. Magna neceſſitas et
tribulatõis grauitas eſt perire in corpore
ꝛ ſubtrahi de hac luce. in ꝗ eſt locus merē/
di. Et multũ ꝛ magnũ ꝯſeqtur periculũ ꝗ̃
maius eſſe non põt. ſi homo intempeſtiue
ſubtrahat̃ p mortē caſualē de hac vita. cũ
freqnter ex hac morte rapit̃ in peccatis in/
cõtritus ad mortē eternã. Ideo apli meri
to cõpulſi ſunt clamare. allegãtes tribula/
tionis grauitatē. ſ. periculũ vite. di. perimꝰ
O ſi apli periculũ vite corpalis metuētes
ꝗ tamē in ꝯſcientijs eorꝫ ſecuri erant ꝛ pfe/
cti. ſicut apls de ſe dixit. Nihil mihi ꝯſci/
us ſum. cõpellebant̃ clamare p liberatiõe.
qñtũ nos miſeri cõſcientia peccatorꝫ gra/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nati ⁊ de noſtra damnatione certi debere/
mus clamare in oronib⁹ vt a peccatis qui
bus aīa ⁊ corpus noſtrū ſimul periclitā/
tur ſaluaremur. Circa qđ ſciendū ꝙ li/
cet multi ſint q̄ pereūt in hoc mari mundi
huius. tn̄ ſcḋm Alexandrū quattuor genera
ſpecialiter perire leguntᷣ. Primi ſunt inſi/
pientes in diſcernēdo. qui ſcꝫ nec creatorē
ſuū cognoſcūt. nec res ſecū creatas eſtima
re ſciunt. Vn̄ Seneca dicit ꝙ tunc ꝑ ratio
nem recte homo viuit. ſi diuina prius eſti/
met. ⁊ dignitatem reb⁹ vt ſunt ex earū na/
tura ꝯſtituat. Hi ſunt etiam qui nec ꝓrete/
ritam vitā ſuam recogitant nec p̄ſentē or/
dinant nec de futura prouident. Cum tn̄
ſcḋm Senecā tota vita noſtra trib⁹ tempo/
ribus debeat ordinari eo modo. Et ratio.
qꝛ homo alias eſt ī periculo. Qui enim ni/
hil de preteritis malis cogitat vitā ꝑdit.
Qui autē nihil de futuro meditatᷣ. in om/
nia mala incaut⁹ incidit. Ideo dicit Aug.
Nulla maior egeſtas q̄ȝ indigere ſapiētia.
⁊ q̄ ſapientia nō eget. re nulla egere omni/
no pōt. Prouer. xvij. Quid ꝓdeſt ſtulto ha
bere diuitias. cū ſapientiā emere nō poſſit
Item hi ſunt vere inſipiētes q̄ in his que
ignorant nec correptionē nec correptorē
curant. Prouerbio. ix. Noli arguere deri/
ſorem ne oderit te. Ideo de talib⁹ dicitur
Baruch. iij. Quia nō habuerūt ſapientiā
perierūt propter ſuam inſipientiā. Secū/
di ſunt pigri et tedioſi in operando. ⁊ ſunt
illi q̄ ſolum corporis ſui cōmodo intēdūt.
in nullo labore vtili ⁊ virtuoſo ſe exercen/
tes. et hos vocat apl'us Philip. iij. inimi
cos crucis xp̄i. qui terrena ſapiunt. quorū
venter deus eſt. ⁊ gloria eorū in confuſio/
ne ipſorum. Hi ſunt etiam q̄ ſemꝑ viuere in
cipiunt. et nullum vnq̄ȝ vite ſue fructū oſtē
dunt. ⁊ tales vocat apl's Iudas in ſua epi
ſtola arbores infructuoſas bis mortuas.
Ideo dicit Bern̄. Stultus ꝙ viuit mor/
tem potius dico q̄ȝ vitā. Quō enī eſt vita
cum ſterilitate. Arbor arida et ſterilis. nō/
ne mortua indicatᷣ. Sic ſtultus eoipſo ꝙ
inutiliter viuit. mortuus iudicatᷣ etiam vi
uens. et tales quāto diutius viuūt tanto a
deo plus elongantᷣ. Ideo de eis dicitᷣ. Ec
ce qui elongāt ſe a te peribūt. ꝑdidiſti om/
nes q̄ fornicantᷣ abs te. O quāti ſunt nūc
tempis tales q̄ iam in conſumpta etate q̄ſi
incipiūt viuere dū intendūt negociatiōib⁹
vſuris. lucris ⁊ aliīs. ac ſi primo inciperēt
viuere. vt dicit Seneca. Quid aūt eſt tur/
pius ſcḋm ipſum q̄ȝ ſenex viuere incipiens.
Tertij ſunt indiſciplinati in cōuerſando.
Et hoc ſequitᷣ ad duo. Primo. cū enim eſt
inſipiens in cognoſcēdo. ⁊ piger in operā/
do. ſeq̄tur indiſciplina ⁊ diſſolutio in con/
uerſando. Sicut enim dicit Alexāder. ad
virtutū exercitium in corde interius ſeq̄/
tur morū compoſitio in corpore exterius.
et ecōuerſo. Unde Baruch. iij. dicitᷣ. Viā
diſcipline nō inuenerūt. ꝓpterea perierūt.
Ideo Ps. conſulit. Apprehendite diſcipli
nam ne quando iraſcatur dn̄s. ⁊ pereatis
de via iuſta. Quarti ſunt inſatiabiles ī pec
cando. et hoc ſequitᷣ cōgrue ad p̄dicta. q̄a
cum eſt inſipiens ⁊ ocioſus ⁊ moribus in/
diſciplinat⁹ ⁊ curioſus. ſeq̄tur ꝙ ſit ad om
ne pronus peccatum ⁊ inſatiabilis ⁊ fame
licus. Quia peccati delectatio non ſatieta
tem ſed famem parit. Unde filius prodi/
gus conſumpta tota portione cū meretri/
cibus dixit. Ego autē hic fame pereo Lu
ce. xv. Vere fame perit qui in aliquo crea/
to bono extra deum ſatiari querit. Quia
dicit Aug⁹. in libro confeſſionū. Omnis co
pia que deus nō eſt inopia eſt. Nos igitur
ne pereamus de via iuſta. ſemꝑ clamem⁹
ad dominū ieſuꝫ chriſtū vt nos liberet de
periculis vite p̄ſentis ⁊ perducat per hoc
mare ſpacioſum ad portuꝫ ſalutis eterne
Quod nobis preſtare dignetur ⁊c.

Dn̄ica quarta poſt octauas epipha. I
Sermo XXVIII.

Simile eſt regnū
celorum homini qui ſeminauit
ſemen bonū Math. xiij. Mar
ci. iiij. Dominicis trib⁹ p̄cedentibus oſten
dit nobis mater ſancta eccleſia potentiam
mirificā noſtri ſaluatoris. ⁊ hoc in opatio/
ne miraculoꝝ tam in terra q̄ȝ in mari. Nūc
iſta dn̄ica ſequēti vult oſ̄dere ipſius ſapi/
entiam ꝓfundiſſimā. et hoc ꝑ ſalubrē para
bolā ⁊ exēploꝝ ſalutariū eruditionē. Vn̄
in hac dn̄ica vult nos docere q̄ntū nob no
ceat nr̄a negligētia. ⁊ h̄ in eo ꝙ nobis dor/
mientib⁹ ⁊ in cuſtodia nr̄i corpis torpenti/
bus. diabolus tanq̄ȝ inimic⁹ ſuꝑſeminat
nobis menti nr̄e vicia. et ita inficit in nob

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN